GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

№ 57. *Vinerĭ, 13 (25) Martie.* **1887.**

Brașovŭ, 12 Martie 1887.

Din interiorulŭ țěrei Ardealului ne vine unŭ strigătŭ de durere pentru multele prigonirĭ la carĭ suntŭ espușĭ astăḑĭ bărbații credincioșĭ causei nóstre românescĭ.

Șcirile de mai josŭ suntŭ scrise sub viua impresiune a acestorŭ prigonirĭ și ne dau o icónă câtŭ mai clară și fidelă a situațiunei de față. De aceea le publicămŭ la loculŭ acesta fără a-le mai face vre-unŭ comentarŭ, de care nicĭ că au nevoiă. Étă-le:

Din centrulŭ Transilvaniei, *Martie 1887.*

Frumósa și de natură bogatŭ înzestrata Transilvaniă aḑĭ, după o eră nemernică de falsŭ constituționalismŭ, a ajunsŭ o vale a plângerilorŭ.

Șovinismulŭ maghiarŭ vĕḑêndŭ, că nu póte dobêndi resultate favorabile în distrugerea naționalitățilorŭ cu mijlóce domóle, s'a avêntatŭ la practicarea unui nerușinatŭ terorismŭ prin tribunale, judecătorii regescĭ și prin oficiele solgăbirăescĭ, spre mai mare glorificare a liberalismului maghiarŭ din secululŭ alŭ XIX-lea.

Aceste deregătorii aḑi au ajunsŭ în acea fatală posițiune, că și-au alesŭ ca chiămare specială a urmări soboli deasupra feței pămêntului, luândŭ la góna și prigonindŭ sistematicŭ aḑĭ pe unulŭ, mâne pe altulŭ dintre cei mai néoșĭ Românĭ.

Mai alesŭ de vre-o trei, patru anĭ încóce se persecută cumplitŭ bărbații devotațĭ națiunei române, din cause de nimica. Afacerea cu „proclamația“ a fostŭ esploatată căḑêndu-i jertfă mai mulțĭ bărbațĭ românĭ, fără nicĭ unŭ motivŭ plausibilŭ, singurulŭ motivŭ fiindŭ numai dorulŭ patrioțilorŭ patentațĭ de a se face indispensabilĭ înaintea marelui lorŭ protectorŭ din fruntea guvernului.

Fiescecărui perde-véră ungurŭ séu jidanŭ cu nume ungurisatŭ îi este aḑĭ permisŭ de a arunca o săgétă veninósă de calumniă în contra bărbațilorŭ naționalĭ românĭ și durere, că și némulŭ românescŭ are în sînulŭ sěu o sumă de ómenĭ ticăloșĭ, carĭ prin calumniarea fraților lorŭ își facŭ daraverile, în speranță că prin acésta se vorŭ recomanda celorŭ dela putere pentru cine scie ce osŭ de rosŭ, și carĭ de altă parte pe acésta mârșavă cale vorŭ a-șĭ rĕsbuna asupra unorŭ bărbațĭ din neamulŭ lorŭ, chiar și numai pentru câte o ură închipuită și pornită din inimă sĕlbătăcită.

Lucru și mai durerosŭ este însĕ, că mulțĭ din neamulŭ românescŭ nu cunoscŭ orĭ nu vréu sĕ cunóscă pe acei trădătorĭ, ba ómenĭ dealtmintrelea de bună credință suntŭ atâtŭ de neconscii de demnitatea și de onórea lorŭ, încâtŭ strîngŭ mâna cu astfelŭ de creaturĭ, ba primescŭ a fi și tractațĭ la mesele lorŭ din rodulŭ trădărei causei românescĭ! Acésta este orĭ o detestabilă fățărnicia, orĭ o mare dobitociă.

Eată câteva casurĭ de cea mai tendențiósă prigonire:

Suntŭ vre-o doi anĭ de când a fostŭ condamnatŭ bravulŭ învĕțătorŭ din Intregalde G. Domșia pentru serbarea ḑilei de 3 (15) Maiu, pentru care ḑi credŭ că totŭ Românulŭ nutresce cea mai mare pietate. Bietulŭ învĕțătorŭ a trebuitŭ sĕ sufere în închisóre.

S'a judecatŭ advocatulŭ Rubinŭ Patița din Alba-Iulia, pentru că a vêndutŭ puține esemplare din romanulŭ „Horea“ edatŭ de profesorulŭ Florantinŭ, și întratŭ în statulŭ ungarŭ făr' de nicĭ o piedecă, fiindŭ condamnatŭ la închisóre. Mai târḑiu pedépsa de închisóre i-a fostŭ schimbată dictându-i-se o amendă în banĭ de 150 fl. v. a. care pedépsă nicĭ la Curia regéscă nu s'a schimbatŭ, deórece trebuia sĕ se satisfacă sêmțului șovinistŭ, cu tóte că opulŭ acela se lățise în Ardélŭ în mai multŭ de o miiă de esemplare. Insĕ pe unulŭ trebuia sĕ-lŭ pedepséscă, căcĭ Horia murise pe rótă înainte cu o sută de anĭ.

Nu de multŭ venerabilulŭ vice-protopopŭ din Indolŭ a fostŭ condamnatŭ la închisóre, care în instanța a doua i s'a urcatŭ la patru lunĭ, totŭ numai ca jertfă a reminiscinței lui Horia, pentru a căruia sufletŭ a ținutŭ rugăciunĭ.

In timpulŭ celŭ mai recentŭ veni la rêndŭ advocatulŭ Franciscŭ Hossu Longinŭ din Déva, care fù acusatŭ de președintele tribunalului de acolo Solyom Fekete pentru delictŭ de calumniă. Procesulŭ s'a pertractatŭ înaintea tribunalului reg. din Alba-Iulia cu unŭ resultatŭ, care dovedesce pe deplinŭ, că Românulŭ aḑĭ nu mai este privitŭ ca cetățênŭ cu egală îndreptățire, ci numai ca unŭ paria pe vechiulŭ lui pămêntŭ, aḑĭ cutropitŭ nu de fii lui Arpad, ci de unŭ conglomeratŭ jidano-maghiarŭ, ce representă națiunea nouă a „statului uniformŭ naționalŭ“, care s'a formatŭ în creerii înfierbêntațĭ ai șoviniștilorŭ.

Sĕ nu se mire nicĭ unŭ Românŭ, că Hossu-Longinŭ a fostŭ condamnatŭ la arestŭ de-o lună, pentru că fù învinuitŭ, fără motivŭ de ajunsŭ, că a vătĕmatŭ pe celŭ mai mare propagatorŭ alŭ *remaghiarisărei* comitatului Huniădóra. Nu putea sĕ fiă altfelŭ, căcĭ la din contră décă doveḑile se priveau cu ochĭ obiectivĭ, fără patimă șovinistică, judecata era sĕ fiă achitatóre. Dér atuncĭ era și mai greu de acei judecătorĭ sĕ rĕmână în renume de „bunĭ patrioțĭ,“ la care póte ținŭ mai multŭ decâtŭ la independența lorŭ de judecătorĭ.

Ca sĕ se cunóscă și mai bine ținuta tribunalului reg. ung. din Alba-Iulia în causele atingătóre de advocații românĭ mĕ sêmtŭ datorŭ a mai aduce următorulŭ faptŭ la cunoscința publică:

Pe la 1881 începură a se ține între alegĕtorii românĭ conferențe în ținuturĭ și așa și în comitatulŭ Albei-inferióre se ținură mai multe conferențe naționale, la carĭ între ceilalțĭ luà parte activă și unŭ advocatŭ, care în urmă fù alesŭ și ca representantŭ la conferența generală. După reîntórcerea lui dela aceea conferență fù apostrofatŭ de către președintele tribunalului de atuncĭ cu cuvintele: „nu 'ți-e frică, că vei fi arestatŭ?“, la carĭ cuvinte președintele și-a căpĕtatŭ rĕspunsulŭ potrivitŭ. De aicĭ înainte s'a începutŭ o góna contra acestui advocatŭ în afacerile lui la judecătoriile din locŭ, care a culminatŭ în pornirea de cercetărĭ criminale trase de pĕrŭ și puse la cale de nisce persóne de caracterŭ dubiu. Unŭ cămătarŭ, cu care mulțĭ domnĭ fraterniséză, se puse la cale a face o arĕtare mincinósă, care dovedindu-se că e așa în cursulŭ cercetărei a și fostŭ nimicitŭ, dér fără ca acțiunea de calumniă redicată de către celŭ suspițiunatŭ sĕ aibă vr'unŭ resultatŭ, căcĭ s'a respinsŭ și nicĭ recursulŭ înaintatŭ nu s'a admisŭ în a 2-a instanță, din motivŭ că procurorulŭ reg. n'a apelatŭ în contra conclusului de sistare.

Și câte prigonirĭ de totfelulŭ mai trebue sĕ sufere aḑĭ bărbații noștrĭ pentru sêmțĕmintele lorŭ românescĭ. Și nu aceste prigonirĭ îmĭ amărăscŭ sufletulŭ mai multŭ, ci mĕ mâhnesce, când vĕdŭ, că câte unŭ frate de sânge este persecutatŭ pe nedreptŭ, ba chiar numai pentru aceea, că a avutŭ bărbăția sĕ susțină la ocasiunĭ sĕrbătorescĭ causa românéscă în publicŭ și sĕ salveze onórea poporului românŭ, mĕ mâhnesce cumplitŭ, ḑicŭ, când vĕdŭ că nu-și manifestéză durerea ce trebue sĕ o sêmță în inima lorŭ și ceilalțĭ frațĭ din némulŭ românescŭ din causa acestorŭ prigonirĭ. Ḑiarele nóstre înregistréză ḑi nicĭ scirĭ despre nouĕ persecuțiunĭ și insulte naționale, dér ce se veḑĭ? O neînțelésă purtare apatică a totalității. Până când acestŭ indiferentismŭ față cu sânta causă a libertății și a onórei nóstre?

Austro-Ungaria și Rusia.

Fóia rusésca »Herold« din Petersburgŭ cuprinde în numĕrulŭ dela 16 Martie n. unŭ lungŭ articolŭ fórte aspru la adresa Austro-Ungariei, numind'o „Austria perfidă“, și acusând'o că e »sperjură« și »flămândă după țĕrĭ.“

„Acéstă „flămânḑiă după țĕrĭ“ — ḑice articolulŭ — „s'a doveditŭ în modŭ fórte drasticŭ în timpulŭ ultimului rĕsboiu, deórece diplomația cea cu greutate a Austriei a sciutŭ sĕ secere pentru Austria în cursulŭ rĕsboiului ruso turcŭ acolo, unde Austria n'a sĕmĕnatŭ — Austria ocupă, sub totŭ felulŭ de pretexte mai multŭ séu mai puținŭ fără temeiu, storcêndu-șĭ, prin sprijinulŭ lui Beaconsfield, la congresulŭ din Berlinŭ unŭ mandatŭ dela Europa, provinciile sêrbescĭ ale Turciei, Bosnia și Erțegovina. Făcut'a Austria în dorința sa de multŭ nutrită unŭ pasŭ mai departe în modŭ fórte eftinŭ, d'a deveni odată deplinŭ moștenitóre a »omului bolnavŭ.« Că aceste țĕrĭ sêrbescĭ, pe care *sentimentulŭ naționalŭ rusŭ le menise de multŭ timpŭ principelui de Muntenegru*, au căḑutŭ în mânĭ austriace, acésta niciodată n'a uitat'o Rusia și nicĭ nu o va uita niciodată. Acéstă încorporare de țĕrĭ sêrbescĭ în monarchia austro-ungară a fostŭ unŭ pumnŭ datŭ în față sentimentului naționalŭ rusŭ. Apoi veniră intrigile austro-engleze în Bulgaria, care duréză până în acéstă oră, tóte aceste intrige, inventate pentru paralisarea influenței ruse în peninsula balcanică în favórea influenței austriace, pe lângă acestea complecta atêrnare a regatului Serbiei de Austro-Ungaria — tóte acestea suntŭ loviturĭ de pumnŭ, ce se aplică din partea Austriei sentimentului naționalŭ rusŭ.«

„Herold“ dă sĕ se înțelégă, că guvernulŭ germanŭ ar face bine, în interesulŭ Germanilorŭ din Rusia, sĕ se rupă de Austria. Pentru Germania mai merge sĕ sufere Germanii din Rusia, dér ca sĕ sufere pentru Austria, asta e prea multŭ, ḑice fóia rusésca.

Lege asupra bisericei gr. or. sêrbescĭ.

In dieta croată s'a presentatŭ următórea lege despre regularea afacerilorŭ bisericei gr. or. sêrbescĭ și despre întrebuințarea cirilicilorŭ în regatele Croația și Slavonia:

Considerândŭ articolulŭ de lege XI din 1868 alŭ dietei ungare în privința credincioșilorŭ bisericei gr. or., care în cuprinsulŭ țĕrilorŭ sfintei coróne ungare forméză unŭ totŭ nedivisibilŭ, se dispunŭ următórele:

§. 1. Sêrbii ca credincioșĭ ai bisericei gr. or. în regatele Croația și Slavonia, carĭ locuescŭ în metropolia autocefală gr. or., suntŭ îndreptățițĭ, sub reserva supremei supravegherĭ a Maiestății Sale, ce e a se esercita pe cale constituțională, a resolva independentŭ și a aduce în ordine afacerile lorŭ bisericescĭ, scolare și cele fundaționale relative la acelea în marginile legilorŭ țĕrii în congresulŭ lorŭ gr. or. sêrbescŭ, care constă din representanța tuturorŭ credincioșilorŭ locuitorĭ în țĕrile corónei ungare și care după premérsa arătare la Maiestatea Sa se convócă periodicŭ de către patriarchulŭ-metropolitŭ sêrbescŭ pentru toțĭ credincioșii acestei bisericĭ aparținĕtorĭ metropoliei sêrbescĭ, și în sensulŭ disposițiunilorŭ create în aceste congrese bisericescĭ-naționale și sancționate de Maiestatea Sa a și-le conduce și administra prin organele lorŭ.

§. 2. Credincioșilorŭ aceleiașĭ bisericĭ li se acordă pe temeiulŭ principiului egalei îndreptățirĭ o sumă proporționată din mijlócele țĕrii pentru scopurĭ de ale cultului.

§. 3. Partidelorŭ le stă liberŭ la tóte autoritățile țĕrii ale regatelorŭ Croației și Slavoniei a se servi atâtŭ de scrierea cirilică câtŭ și de cea latină.

Acolo, unde trăescŭ Sêrbĭ în mai mare numĕrŭ, decisiunile primelorŭ instanțe la hârtiile întrate și compuse în scrierea cirilică au sĕ se lucreze și sĕ se predea partidelorŭ de asemenea în scrierea cirilică.

Festivitățile din Berlinŭ.

In 21 Martie desŭ de diminéță capitala imperiului germanŭ avé aspectulŭ unui orașŭ în mare sěrbătóre. Mulțimea cutriera stradele, și mai alesŭ cele ce ducŭ spre palatŭ. Bulevardulŭ teilorŭ (Linden,) șoseaua de triumfŭ a Hohenzollernilorŭ a fostŭ tótă ḑiua îndesată de lume. Necurmatŭ soséu trăsurĭ de gală, în care se aflau persóne princiare orĭ înalțĭ demnitarĭ din tóte statele. Pe piéța operei, înaintea monumentului lui Fridericŭ celŭ mare, în fața palatului imperialŭ sta mulțimea ca unŭ ḑidŭ și din timpŭ în timpŭ, când sosea o personalitate princiară orĭ trecea unŭ despărțĕmêntŭ de trupe în sunetele musicei, se punea în mișcare. Astfelŭ s'a întêmplatŭ când la améḑĭ sosi *părechia regală română.*

Frumósa regină a Românilorŭ, cu fața'i plină de spiritŭ încadrată de bucle întunecate, mergea înainte cu princesa de corónă și mulțămea cordialŭ la viile salutărĭ ale mulțimei. Apoi venea în a doua trăsură de gală regele Carolŭ cu prințulŭ de corónă. Ospeții regalĭ, înainte d'a întra în locuința lorŭ la castelŭ, făcură o scurtă visită împĕratului. Când părăsiră palatulŭ, mulțimea isbucni în strigăte îndelungate de »hoch« (sĕ trăiască) și curêndŭ după aceea se arătă venerabilulŭ capŭ alŭ *împěratului*, care fŭ salutatŭ. Acésta se repețĭ când grenadirii lui Alexandru și ulanii de gardă se puseră'n mișcare și-șĭ aduseră stindardele. Impĕratulŭ în uniformă sta la ferĕstră, mulțimea cânta „Heil dir in Siegeskranz«, ér împĕratulŭ îĭ mulțămea dândŭ din capŭ și din mânĭ.

După améḑĭ împĕratulŭ făcŭ obicĭnuita escursiune, apoi primĭ *gratulațiunile representanțilorŭ statelorŭ străine.* Cu deosebire bătŭ la ochĭ aparițiunea deputațiunei turcescĭ, a ambasadorului chinezŭ și a trimisului papalŭ. La masa familiară dela palatŭ au luatŭ parte toțĭ principii aflătorĭ acolo. Culmea festivitățiĭ o formă conductulŭ cu facle, care prin imposanța sa a întrecutŭ și pe celŭ făcutŭ în 1885 lui Bismarck, cu ocasiunea aniversării a 70-ea a ḑilei nascerei cancelarului. Conductulŭ dela 21 Martie a fostŭ o ovațiune a tuturorŭ studențilorŭ din Berlinŭ, înmulțițĭ prin deputațiunĭ de studențĭ dela tóte universitățile germane. In fruntea lui mergea unŭ corŭ de corniștĭ în uniforma de pe timpulŭ lui Frideric celŭ Mare. Mii de torțe ardeau și studenții insuflețițĭ cântară înaintea palatului »Heil dir im Siegeskranz«. De câte-va orĭ s'a arătatŭ împĕratulŭ la ferĕstră, fiindŭ întêmpinatŭ cu furtunóse strigăte de »urra«. După ce împĕratulŭ primĭ cincĭ studențĭ în audiență, conductulŭ porni pe bulevardulŭ teilorŭ, pe strada Vilhelm la palatulŭ cancelarului și în grădina zoologică stinseră torțele. Festivitatea s'a încheiatŭ cu unŭ mare commers în filarmoniă.

Poetulŭ polonŭ Kraszewski.

Din Genua se telegrafiază, că marele scriitorŭ alŭ Polonilorŭ, Kraszewski, a încetatŭ din viéță în etate de 75 anĭ. Națiunea polonă perde într'ênsulŭ unulŭ din cei mai roditorĭ și mai escelențĭ scriitorĭ din câțĭ a avutŭ. La 17 anĭ, în 1829, elŭ începuse a se ocupa cu literatura și la jubileulŭ lui de 50 anĭ, numĕrulŭ tomurilorŭ scrise de elŭ se urcaŭ aprópe la vre-o 500. Elŭ a fostŭ adevĕratulŭ creatorŭ alŭ romanelorŭ naționale poloneze, în carĭ descria starea de cultură și socială a națiunei polonă din trecutŭ și presentŭ. Multe din romanele lui suntŭ traduse în limba germană și francesă. Afară de acestea, Kraszewski a mai scrisŭ și drame pentru teatrulŭ naționalŭ polonŭ, numeróse studii asupra istoriei literaturei și archeologiei poloneze. Pe lângă aceste producțiunĭ literare, Kraszewski încă din tinereță a desvoltatŭ o mare activitate în ḑiarele politice. La 1850 era directorulŭ politicŭ alŭ ḑiarului din Varșovia »Gazeta Polska« și după revoluțiunea dela 1863 a fostŭ esilatŭ din Polonia ruséscă.

La 1884 tótă lumea a rĕmasŭ uimită când a auḑitŭ că Kraszewski a fostŭ arestatŭ în Germania pentru motive că, întreținêndŭ relațiunĭ cu unŭ oficerŭ prusianŭ cu numele Hentsch, ar fi vêndutŭ Franciei documente privitóre la armata germană. La începutŭ nimenĭ nu credea, dér în urma instrucțiunei și a cercetărei procesului în ḑilele dela 12 până la 19 Maiu 1884, tribunalulŭ din Lipsca l'a declaratŭ vinovatŭ și l'a osânditŭ la 3 anĭ și jumĕtate de închisóre în cetate, pe care trebuia sĕ o sufere în Magdeburg. Imbolnăvindu-se însĕ în închisóre atâtŭ de multŭ, încâtŭ inspira seriόse îngrijirĭ, la repețitele cererĭ ale compatrioților sĕi și în fine la depunerea din partea acestora a unei garanții în sumă de 20,000 mărcĭ, Kraszewski a fostŭ pusŭ pe piciorŭ liberŭ cu începere dela Noemvre 1885 și 15 Maiu 1886. Marele poetŭ s'a dusŭ apoi în Italia pentru căutarea sĕnătățeĭ și după cum era de prevĕḑutŭ nicĭ nu s'a mai întorsŭ în Germania.

SCIRILE ḐILEI.

Din *Aiudŭ* ni-se trimite o corespondență, alŭ cărei autorŭ se plânge contra fanatismului unguresců, ce ḑice că a ajunsŭ și prin părțile acele până la estremŭ. Românii suntŭ fórte persecutațĭ de Maghiarĭ. Mai vêrtosŭ însĕ se plânge autorulŭ corespondenței contra solgăbirĕului Szász Jozsef, despre care ḑice că n'ar cunósce mar ginĭ în prigonirea Românilorŭ din cerculu sĕu, mai cu sémă însĕ ar privi cu ochĭ rĕĭ pe Românii, carĭ cetescŭ ḑiare românescĭ, ba în contra cărturarilorŭ românĭ de pe la sate ḑice că ar fi făcutŭ și perchisițiunĭ domiciliare cu gendarmii, căutândŭ după deposite de puscĭ și revolvere englesescĭ, ér poporulŭ românŭ dela sate ar fi fórte batjocoritŭ. — Amŭ dori sĕ ni se dea despre acestea scirĭ mai amĕnunțite și mai esacte, căcĭ trebue sĕ iasă la lumină tóte fărădelegile.

—x—

Propunerile pentru *mĕsurarea dărei de câștigŭ cl. III* se vorŭ depune spre orientare la presidiile cercuale începêndŭ dela 31 Martie până la 8 Aprilie. Reclamațiunile în scrisŭ se potŭ amâna până la 12 Aprilie directŭ la inspectorulŭ de dare, ér mai târḑiu au sĕ se facă eveutuale observărĭ verbalŭ înaintea comisiunilorŭ de mĕsurare.

—x—

Metropolitulŭ și Archiepiscopulŭ *Dr. Ioanŭ Vancea* a fostŭ primitŭ la 21 Martie n., în audiență de cătră Maiestatea Sa, care se află încă în Pesta.

—x—

Din comitatulŭ *Făgărașului* ni se scrie la 10 Martie: „Domnule Redactorŭ! M'a surprinsŭ, când cetindŭ aḑĭ într'unŭ ḑiarŭ ungurescŭ, am vĕḑutŭ că *parochulŭ* gr. or. din *Galați* Iosifŭ *Popŭ* s'a pricopsitŭ de ministrulŭ Trefort cu suma de 50 fl. v. a. Nu mĕ surprindea póte acéstă scire, décă acestŭ parochŭ de o stare materială fórte bună, nu ar fi șicanatŭ și pre consistoriulŭ din Sibiiu ca și acesta sĕ-i dea numai în anulŭ trecutŭ, suma de 50 fl. v. a. din fondurile archidiecesane, destulŭ de micĭ, încă ca ajutor, amenințând pre acesta, că décă nu-i dă, va cere dela ministru. Consistoriulŭ i-a datŭ, ca unui paroch bĕtrânŭ cum este, suma de 50 fl. v. a. N'a trecutŭ anulŭ și bĕtrânulŭ parochŭ trage dungă preste afirmările sale înaintea autorităței sale mai înalte, și sĕ întórce cătră celŭ de care se lĕpăda, și'i cere și acestuia și primesce și dela acesta o altă sumă de 50 fl. v. a. Incă atâta lăcomiă dela unŭ parochŭ cu avere frumósă, fără moștenitorĭ, n'am pututŭ vedea. Cei de susŭ auḑă décă au urechĭ și vĕdă décă au ochĭ". *Olteanulŭ.* — Mai trebue comentarŭ la unŭ asemenea faptŭ?

—x—

„România Liberă" ḑice, că îndată, *după vacanța Pascilorŭ*, d lŭ doctorŭ *Babeșŭ* va începe cursulŭ ce i s'a incredințatŭ la facultatea de medicină din Bucurescĭ.

—x—

Aceluiașĭ ḑiarŭ i se comunică, că unŭ compatriotŭ din *Chili* a trimisŭ pentru *museulŭ* de istoria naturală din *Bucurescĭ scheletulŭ unei balene uriașe*, acestŭ scheletŭ este cuprinsŭ în patru lăḑĭ marĭ și ar fi sositŭ la Galațĭ.

—x—

Fóia kossuthistă din *Clușiu* pune următórele întrebărĭ: Adevĕratŭ e, că fișpanulŭ br. *Banffy Dezső* primesce o plată fixă ca agentŭ principalŭ alŭ societății de asigurare ung.-francese? Adevĕratŭ e că fișpanulŭ *Josef Potsa* de asemenea primesce o plată fixă dela acéstă societate? Este óre compatibilă posițiunea unui fișpanŭ cu posițiunea unui agentŭ de asigurare?

—x—

In ședința comitetului electoralŭ din cerculŭ Țerii Bârsei alŭ partidei poporale săsescĭ, ținută la 18 Martie n., a fostŭ alesŭ unanimŭ președinte alŭ comitetului d. *Josef W. Filtsch*, redactorulŭ fóiei „Kronst. Zeitung," în loculŭ d-lui Josef Dück, care demisionase și refusase a fi alesŭ.

—x—

Ministrulŭ de agricultură, comerțŭ și industriă a numitŭ comisionarĭ pe 1887 pentru esaminarea zidarilorŭ, petrarilorŭ și lemnarilorŭ pe d-nii Carol Gärtner inginerŭ primarŭ ca președinte, Cristian Kärtsch inginerŭ alŭ orașului, Mihail Haupt lemnarŭ, George Weber architectŭ și Samuilŭ Dioszeghy inginerŭ r.

—x—

Inginerulŭ Constantinŭ *S. Budeanu* arată, într'o broșură ce a publicat'o, că a descoperitŭ urmele unui *podŭ peste Dunăre* în apropiere de Brăila.

—x—

Asigurarea obiectelorŭ trebuincióse de *îmbrăcăminte* și *echipamentŭ* pentru *gendarmeria* ung. pe anii 1888, 1889 și 1890 se va face prin oferte dela industriașĭ indigenĭ. De liferatŭ suntŭ: postavŭ (pentru passpoil, bluse, mantale, pantalonĭ), pânză de căptușitŭ, cămășĭ, ismene, batiste, cearșafurĭ de patŭ și de plapomă, fețe de perinĭ, cămășĭ și ismene de lână pentru érnă, saltele de paie, perine, plapome, șepcĭ, șinóre, diferite mărfurĭ de pele, mănușĭ, cisme, pele de căputatŭ, tălpĭ, șele ș. a. Obiectele au sĕ se lifereze în două părțĭ până la finele lui Februariu și Augustŭ în fiecare anŭ. Modelele se potŭ vedea la cadrulŭ fiecărei comande de cercŭ a gendarmeriei. Vadiulŭ e 5%. Ofertele în scrisŭ au sĕ se dea sigilate cu vadiulŭ până la 15 Iuniu a. c. 10 óre, la comanda III de cercŭ a gendarmeriei r. ung. (Budapesta, cerculŭ VII, strada regală 69). Condițiunile amĕnunțite de liferare se potŭ vedea în localitățile oficiului numitei comande.

—x—

O telegramă din Berlinŭ dela 21 Martie adresată ḑiarelorŭ din Bucurescĭ comunică: „Regele și Regina României au sositŭ erĭ la 12 și ḑece minute. Li s'au făcutŭ o strălucită primire la gară, unde au fostŭ primițĭ de principele imperialŭ și principesa, principele și principesa de Suedia, principii Wilhelm și Henrich de Prusia, principesa Victoria, principele și principesa de Wied, marele duce și marea ducesă de Baden, principele și principesa de Hohenzollern și principele Ferdinand de Hohenzollern care purta uniforma de locotenentŭ de infanteriă română. Pe peronŭ era înșirată o companiă a regimentului alŭ 2-lea alŭ gardei imperiale. Regele Carolŭ trecŭ înaintea frontului pe când musica cânta aria națională a României. Dela gară Regele și Regina României au fostŭ îndată condușĭ la palatulŭ imperialŭ unde au fostŭ primițĭ de împĕratŭ și împĕrătésă. Suveranii României vorŭ locui la Castel, se crede că vorŭ pleca Joi la Nurenberg unde se află principesa de Hohenzollern mama Regelui.

—x—

Căpitanulŭ de gendarmĭ călărĭ *Fănuță* din *Bucurescĭ* însoțitŭ de medicululŭ veterinarŭ *Drăgănescu*, s'a dusŭ în Ungaria ca sĕ cumpere 40 de caĭ.

—x—

Din *Letenye*, comitatulŭ *Zala*, sĕ raportéză, că la 18 Martie n., 5 óre diminéța, s'a simțitŭ unŭ *cutremurŭ* cu sgomotŭ ca de tunetŭ, care a duratŭ cam două secunde. Mișcarea pămêntului începù în nordostŭ și se continuă în direcțiunea sudvestică. Nenorocirĭ și pagube nu suntŭ de înregistratŭ.

—x—

Ingrijitorulŭ rómurilorŭ de aicĭ *Brank*, fiindŭ chefuitŭ bine, voi sĕ 'șĭ încerce Lunĭ séra puterea și nu găsi altŭ obiectŭ mai trainicŭ decâtŭ pe nevasta-sa, pe care o maltrată atâtŭ de cumplitŭ, încâtŭ trebuĭ sĕ intervină poliția, care-lŭ duse la răcóre în arestulŭ poliției. —

—x—

In »Monitorulŭ Oficialŭ« din *Bucurescĭ* a apărutŭ următórea lege: Se înființéză la *facultatea de medicină a Universității din Bucurescĭ* trei nouĕ catedre și anume: una de clinică chirurgicală, una de patologiă experimentală și de bacteriologiă și una de clinica medicală. Ministrulŭ cultelorŭ și alŭ instrucțiunei publice este autorisatŭ a chema la aceste catedre, cu titlu de profesorĭ provisorii, pe d. Dr. George Asaki la cea dântêiu, pe d. Dr. Victorŭ Babeșŭ la cea de a doua și pe d. Dr. Nicolae Kalenderu la cea de a treia, cu tóte drepturile ce le dă legea și cu dispensă de concursŭ pentru catedre și pentru postulŭ de medicŭ primarŭ la eforia spitalelorŭ.

—x—

După cum comunică »Bacskai Ellenor,« fișpanulŭ orașelorŭ *M. Teresiopole* și *Baia*, Aurelŭ *Jankovich* șĭ-a datŭ demisiunea.

—x—

Boemii facŭ mereu propagandă ca sĕ nu cumpere, *producte unguresci*, și cu deosebire făină ungurésca, ci numai făină boemă. Foile unguresci suntŭ amărite în contra acestei propagande.

—x—

In *Skala-Ujfalu* o vacă a fătatŭ unŭ vițelŭ cu 5 picióre înainte și cu unŭ piciorŭ îndĕrĕtŭ. Vițelulŭ a fostŭ îngropatŭ, dér încurêndŭ fù scosŭ și datŭ museului din Trencinŭ.

O sentință în afacerea insemnelorŭ naționale

Cetitorii noștri îșĭ vorŭ aduce aminte de procesulŭ intentatŭ în 1885 contra maĭ multorŭ cetățenĭ din Orăștiă din causa întrebuințărei stégurilorŭ naționale. Publicămŭ aḑĭ sentința adusă de instanța primă în acestŭ procesŭ ca unŭ documentŭ alŭ erei despotice în care trăimŭ:

Nr. 4500—1885.

Sentință.

In numele Maiestății Sale Regelui.

Contra lui Samuilŭ Popŭ și consoțĭ în causă de delictŭ contra statului judecătoria regéscă de cercŭ din Orăștiă a adusŭ pe basa pertractărilorŭ ținute următórea sentință:

Acusații Mallász Eduard, Ostașŭ Iuonŭ, Lukats Alfred, Dezsan Albert, Kolovrath Iuonŭ, Franz George, Wurm Eduard, Stengel Daniel, Baluschek Iosifŭ pentru că au arboratŭ stindarde străine, oprite prin ordinațiune ministerială, suntŭ vinovațĭ pe basa § 36 din codicele penalŭ pentru delictŭ contra statului. Acusatulŭ Mallasz Eduard și Gombos Carolŭ suntŭ vinovațĭ pentru delictele prevĕḑutŭ în § 37 din cod. pen. și din causa acésta Ostașŭ Iuonŭ, Lukats Alfred, Dezsan Albert, Kolovrath Iuonŭ, Franz George, Wurm Eduard, Stengel Daniel și

Baluschek Iosifŭ pe basa § 36 alŭ cod. pen. se pedepsescŭ cu câte 5 ḑile arestŭ şi cu o amendă în banĭ de câte 10 fl. ce suntŭ a se folosi pentru scopurile prescrise în § 27 şi suntŭ a se plăti acestei judecătorii în timpŭ de 15 ḑile după întrarea în vigóre a acestei sentinţe, la din contră suntŭ a se încassa pe calea esecuţiunei. Mallász Eduard pe basa § 29 din cod. pen. este condamnatŭ conformŭ § 37 cod. pen la o luna arestŭ şi pentru scopurile prescrise în § 27 la o amendă în banĭ de 50 fl., pe carĭ va avé sĕ-i plătéscă în timpŭ de 15 ḑile, după întrarea în vigóre a acestei sentinţe la acéstă judecatoriă, ér la din contră acéstă sumă se va încassa pe calea esecuţiunei. Gombos Karolŭ pe basa § 37 din cod. pen. se condamnă la 14 ḑile arestŭ şi pentru scopurile prescrise în § 27 la o amendă în banĭ de 20 fl., pe carĭ în timpŭ de 15 ḑile după întrarea în vigóre a sentinţei de faţă va avé sĕ-i plătéscă la acéstă judecătoriă, la din contră suma se va încassa pe calea esecuţiunei. Acusaţii suntŭ datorĭ afară de acésta a plăti împreună spesele procesului, ér fie-care în parte spesele întreţinerei în arestŭ.

In lipsă de avere se condamnă la arestŭ, socotindu-se pentru câte 5 fl. o ḑi de arestŭ, amenda de 10 fl. se póte schimba în 2 ḑile arestŭ, de 20 fl. în 4 ḑile şi de 50 fl. în 10 ḑile arestŭ.

Popŭ Samuilă, Schuster Dimitrie şi Klaster Adolf neliindŭ vinovaţĭ de delictulŭ prevĕḑutŭ in § 36 se absolvă pe basa § 87.

Pe basa § 61 din cod. pen. se ordonă nimicirea stindardelorŭ străine confiscate de judecătoriă, ca corpus delicti.

Motivele:

Fiindŭ că în urma ordinaţiunei Escelenţei Sale d-lui ministru de interne, de dtto 6 Iulie 1874 Nr. 26,559, sigilele oficiale, colorile naţionale, emblemele şi stindardele suntŭ a se privi ca nisce insemne, ce le întrebuinţéză fiecare naţiune ca semne esteriόre ale propriei ei autonomii, şi fiindŭ că acestea suntŭ totodată insemnele prerogativelorŭ statului, abusulŭ ce se face cu ele, séu întrebuinţarea ilegală a stindardelorŭ şi insemnelorŭ străine, ce se folosescŭ pe teritoriulŭ altorŭ ţĕrĭ, invólvă unŭ atentatŭ contra integrităţii teritoriale şi auctorităţii de statŭ a respectivei ţĕrĭ, de aceea opresce strictŭ întrebuinţarea stindardelorŭ străine cu orice ocasiune şi sub orĭ ce pretestŭ.

Acusaţii, ca impiegaţĭ ai reuniunei pompierilorŭ din Orĕştie, mărturisescŭ, că au călcatŭ amintita ordinaţiune a ministrului de interne prin aceea, că pe basa argumentelorŭ propuse de Mallasz Eduard şi aduse în discusiune de Ostaşŭ Iuonŭ, în şedinţa comitetului dela 19 Septemvre 1885, au votatŭ ca, pentru a înălţa festivitatea întrunirei reuniunilorŭ de pompierĭ din comitatulŭ Hunedórei, ce avea sĕ se ţină în Orăştia la 27 Septemvre 1885, sĕ se rĕdice unŭ arcŭ de triumfŭ şi pe acelŭ arcŭ sĕ se arboreze pe lângă stindardulŭ naţiunei ungurescĭ şi stindardele naţionale românescŭ şi săsescŭ, şi astfelŭ acusaţii în urma decisiunei aduse cu majoritate de voturĭ, au şi arboratŭ prin Mallasz Eduard aceste stindarde pe arculŭ de triumfŭ ce s'a rĕdicatŭ.

Apĕrarea acusaţilorŭ, după care conformŭ articulului de lege 44 din 1868, fiindŭ şi naţiunea română şi săsécă recunoscută prin lege, ei potŭ face cu dreptŭ întrebuinţare de insemnele naţionalităţii lorŭ: acéstă apĕrare tocmai pe basa legei, la care s'au provocatŭ, ei nu póte sĕ fiă luată în consideraţiă, pentru că în acéstă lege cu hotărîre se accentuéză, că după principiile fundamentale ale constituţiunei toţĭ cetăţenii Ungariei formézä în privinţa politică o naţiune: naţiunea maghiară una şi nedespărţită, alŭ căreia membru egalŭ îndreptăţitŭ este fiăcare cetăţénŭ alŭ patriei, ţină-se de orĭ ce naţionalitate.

Aşadéră prin acésta în modŭ neîndoiosŭ se accentuéză, că în Ungaria deşi esistŭ deosebite naţionalităţĭ, *dér aceste naţionalităţĭ deosebite, contopindu-se în naţionalitatea maghiară domnitóre, formézä naţiunea maghiară.* (de ezen különböző nemzetiségek az uralkodó magyar nemzetiségbe olvadva, magyar nemzetet képeznek).

Acusaţii aducŭ mai departe spre apĕrarea lorŭ împrejurarea, că amintita ordinaţiune a Escelenţei Sale d-lui ministru reg. ung. de interne n'a fostŭ publicată, n'a fostŭ indusă în colecţiunea de ordinaţiunĭ şi astfelŭ nu are putere obligatóre.

Insĕ nicĭ acestei apĕrărĭ nu i se póte da atenţiune, de-o parte pentru că nesciinţa legei nicĭ-odată nu póte servì ca scusă, ér de altă parte pentru că amintita ordinaţiune a ministrului de interne cere dela autorităţile judecătorescĭ, ca sĕ esecute cu stricteţă acéstă ordinaţiune, apoi este deja lucru cunoscutŭ tuturorŭ, că astfelŭ de ordinaţiunĭ ministeriale s'au publicatŭ nu numai în adunările generale ale fostelorŭ districte şi comitate, ci şi în singuraticele comune au fostŭ publicate prin marĭ placate, orĭ prin strigare.

Apĕrarea acusaţilorŭ, după care arborarea stindardelorŭ românescĭ şi săsescĭ au hotărît'o ca semnŭ alŭ unirei şi frăţietăţii, nu s'a putatŭ lua în consideraţiă, de o parte pentru că arborarea lorŭ, ca a unorŭ insemne ale unui statŭ străinŭ, o interḑice susŭ ḑisa ordinaţiune a ministrului de interne şi n'o admite sub nicĭ unŭ pretestŭ, la nicĭ o ocasiune; de altă parte pentru că, după mărturisirile comandantului superiorŭ (alŭ pompierilorŭ) Samuil Popŭ şi ale martorelui Brassay George faptulŭ că stindardele românescĭ şi săsescĭ s'au luatŭ josŭ de pe arcŭ a provocatŭ iritaţiune între pompierii, carĭ făceau esercitii, ceea ce fără îndoélă însémnă, că arborarea lorŭ nu s'a făcutŭ ca semnŭ alŭ unirei şi frăţietăţii, ci au fostŭ arborate ca insemne ale unorŭ naţionalităţĭ singuratice, ce suntŭ oprite prin lege, carĭ insemne în sensulŭ ordinaţiunei au fostŭ luate josŭ, ceea ce a produsŭ iritaţiune între pompierĭ. (Va urma).

Procesulŭ de calumniă

contra d-lui *F. H. Longinŭ*, advocatŭ în Deva.

(Urmare.)

A urmatŭ o tăcere momentană, după care se ridică procurorulŭ şi într'o p'edoariă lungă, frumósă şi într'adevĕrŭ juridică, a încercatŭ a arĕta, că dovedile ce au întratŭ, documentéză deplinŭ culpabilitatea acusatului.

Procurorulŭ a începutŭ cu a arăta: câtŭ de greu şi deosebitŭ s'a definitŭ şi se defin̦esce conceptulŭ calumniei, totdéuna şi la tóte popórele culte. Arétă apoi câtŭ de greu este definirea mai alesŭ, când stămŭ în faţa unui asemenea casŭ, ca celŭ de sub întrebare, şi arétă, care ar fi calea cea adevĕrată, pe care judele are sĕ afle adevĕrulŭ.

Cu tóte aceste, procurorulŭ crede, că în casulŭ de faţă tribunalulŭ s'a putatŭ convinge, că culpabilitatea esistă.

Tribunalulŭ şi peste totŭ oficiile publice, ḑice procurorulŭ, — au şi trebue sĕ fiă nepătate, căcĭ la din contră, justiţia va fi subminată.

Inculpatulŭ, prin faptele sale, a atinsŭ reputaţiunea tribunalului, decĭ încâtŭ nu a putatŭ produce dovedĭ, are sĕ fiă trasŭ la rĕspundere, cu atâtŭ mai vĕrtosŭ, cu câtŭ însuşĭ acusatorulŭ a declaratŭ, că décă numai una din cele ce a afirmatŭ inculpatulŭ contra lui s'ar adeveri, elŭ (preşed. trib. Solyom) nu mai póte rĕmâné în capulŭ tribunalului la care e pusŭ.

De aci încolo procurorulŭ a trecutŭ la specialităţĭ şi s'a încercatŭ a arăta, că faţă cu inculpatulŭ s'au dovedîtŭ faptele ce se impută în cele trei puncte, dreptŭ aceea, considerândŭ, că a mai fostŭ pedepsitŭ pentru delictŭ de calumniă şi că a atacatŭ pe unŭ oficialŭ, de o poziţiune mai înaltă, de altă parte considerândŭ că a fostŭ multŭ iritatŭ, a propusŭ ca sĕ se declare vinovatŭ pentru calumniă, şi pentru acésta sĕ se judece la trei lunĭ închisóre şi suportarea speselorŭ ş. c. l.

Apĕrătorulŭ inculpatului declară din capulŭ locului, că nu-lŭ preocupă grigea, cumcă clientulŭ sĕu ar fi vinovatŭ de delictulŭ ce i se impută, de-órece probele, ce s'au câştigatŭ nu suntŭ şi nu potŭ fi de ajunsŭ, ca pe basa lorŭ sĕ potă fi judecatŭ pe dreptŭ. Constatéză, că preşedintele tribunalului reg. din Deva, a trecutŭ peste limitele sale şi că după acte se vede, cumcă acusatulŭ a fostŭ persecutatŭ într'una, ce nicĭdecum nu sĕ póte escusa.

Apoi luândŭ dovedile, ce se referŭ la cele trei puncte, arată, că ele nicĭdecâtŭ nu potŭ fi contra clientului sĕu, deórece faptele ce se impută inculpatului, nu se referescŭ la calitatea oficială a preşedintelui tribunalului reg. din Deva, prin urmare nicĭ nu potŭ involva faptulŭ calumniei, aşa precum cere § 260 din codulŭ penalŭ. Mai arată, că faptele ce se impută inculpatului suntŭ dovedite pe deplinŭ, prin urmare nu póte fi trasŭ la rĕspundere.

In fine ḑice apĕrătorulŭ, că s'a prescrisŭ faptulŭ, deórece preşedintele tribunalului reg din Deva a ridicatŭ acusa numai pentru vătĕmare de onóre, ér calumnia s'a urmăritŭ din oficiu, decĭ prin ridicarea la valóre a actului de acusaţiune adusŭ de tabla reg., Solyom a eşitŭ cu totulŭ din acéstă causă, şi că faptele ce i se impută inculpatului nu au nimicŭ cu reputaţiunea tribunalului ş. c. l.

Dreptŭ aceea, nesubversândŭ nicĭ o împrejurare agravatóre, pe când împrejurărĭ uşurătóre suntŭ mai multe, — apoi considerândŭ, că dovedile nu potŭ cădea în defavorulŭ clientului sĕu, cere absolvarea lui din lipsa faptului obiectivŭ.

Dupăce procurorulŭ a mai făcutŭ câte-va reflesiunĭ la vorbirea apĕrătorului, preşedintele a datŭ cuvĕntulŭ inculpatului.

Inculpatulŭ declarândŭ, că apĕrătorulŭ sĕu a espusŭ şi convincţiunile sale, ḑice că tragerea lui înaintea acestui tribunalŭ este greşită şi nefundată.

Faptele ce mi se impută — ḑice acusatulŭ — leam comisŭ în calitate de advocatŭ şi prin acte ce am subscrisŭ, respective ce am datŭ la protocolŭ judelui incuirentŭ, prin urmare eu cu dreptŭ nu potŭ fi trasŭ la rĕspundere pe acéstă cale, deóre-ce în asemenea casurĭ este a se aplica legea advocaţială §. 67 punctŭ b) şi eventualŭ prescrisele procedurei civile, după care, advocatulŭ şi orĭ-cine, care în scrisŭ séu verbalŭ s'ar folosi de espresiunĭ necuviincióse, are sĕ fiă pedepsitŭ de locŭ prin organulŭ respectivŭ, înaintea căruia s'a comisŭ faptulŭ.

Prin urmare, décă telegrama şi plânsórea mea cuprindŭ şi au cuprinsŭ espresiunĭ, pentru care potŭ fi trasŭ la rĕspundere, a fostŭ în dreptŭ ministrulŭ, ca sĕ mĕ pedepséscă conformŭ §-lui citatŭ, eventualŭ însuşĭ tribunalulŭ, înaintea căruia am comisŭ fapta, a putatŭ usa de dreptulŭ, ce-i compete, dér a mĕ tîrî pe mine aicĭ, nu este şi nu póte fi motivatŭ prin §. 260 din codulŭ penalŭ.

Afară de aceste §. 266 din codulŭ criminalŭ şi mai vĕrtosŭ motivele acelei legĭ, arĕtă fără îndoélă, că pentru espresiunĭ vătĕmătóre, folosite în scripte şi înaintea oficiolatelorŭ, nu se póte întroduce cercetare criminală, deórece pedepsirea lorŭ, este normată în legea advocaţială şi procedura civilă. Inculpatulŭ apoi arétă că elŭ a denunţatŭ faptele, ce i se impută ministrului de justiţiă, nu cu rea intenţiune, nicĭ din ură, ci din datorinţă şi în calitatea sa de advocatŭ şi prin urmare ca păzitorŭ alŭ legii.

Câtŭ privesce — ḑice inculpatulŭ, — poziţiunea preşedintelui tribunalului reg. din Deva, eu nu potŭ fi de acordŭ cu d-lŭ procurorŭ, pentru că eu nicĭ decâtŭ nu ţinŭ poziţiunea preşedintelui Dr. Solyom atâtŭ de înaltă (acusatulŭ ridică mâna susŭ), nicĭ pe a mea atâtŭ de interióră, (acusatulŭ arétă cu mâna josŭ) ca sĕ aflu între ele o aşa mare deosebire.

D-lŭ Dr. Solyom este preşedinte de tribunalŭ şi eu sunt advocatŭ. Şi pe când activitatea unui preşedinte de tribunalŭ se restrînge numai la unŭ cercŭ anumitŭ, pe atuncĭ cerculŭ de activitate alŭ unui advocatŭ este cu multŭ, cu multŭ mai mare.

Prin urmare, décă d-lŭ Solyom este mândru de reputaţiunea sa, cu dreptŭ cuvĕntŭ sunt mândru şi eu de a mea, şi décă procurorulŭ este chiămatŭ, sĕ apere reputaţiunea tribunalelorŭ, totŭ acea chiămare o are între a apĕra şi reputaţiunea celuilaltŭ factorŭ alŭ justiţiei, a advocatului. In fine inculpatulŭ mai accentuéză, că faptele ce i se impută nu suntŭ de natură, pentru care ar puté fi pedepsitŭ cu închisóre, reprobă propunerea procurorului în privinţa pedepsei ce a cerutŭ.

Relativŭ la împrejurarea agravatóre, accentuată de procurorŭ, inculpatulŭ ḑice, că faptulŭ, ce a fostŭ judecatŭ pentru delictŭ comisŭ pe calea pressei şi încă înainte cu 11 anĭ — nu póte fi luatŭ în defavorulŭ sĕu, deórece este cu totulŭ de altă natură, — în fine, că la casŭ când ar fi declaratŭ de culpabilŭ, are sĕ fiă aplicatŭ § 92 din codulŭ criminalŭ. (Va urma.)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BERLINŬ, 24 Martie. — Camera seniorilorŭ a dietei a discutatŭ proiectulŭ bisericescŭ politicŭ. Bismarck recomandă sĕ se priméscă proiectulŭ nemodificatŭ; trebuinţele poporului catolicŭ cerŭ sĕ fiă mulţămite, pentru ca sĕ întăréscă unitatea întregei naţiunĭ. Desbaterea s'a amânatŭ pe mâne.

SOFIA, 24 Martie. — Scirea „Pester Lloyd"-ului: Convocarea Sobraniei s'a amânatŭ pentru unŭ altŭ timpŭ.

DIVERSE.

Câte grădinĭ botanice suntŭ în lume? — După unŭ raportu alŭ societăţii de horticultură din Montrealŭ ele suntŭ astfelŭ împărţite: România 2; Francia şi coloniile ei 25; Englitera şi Irlanda 12; Coloniile englese 27; Germania 34; Italia 33; Rusia şi Siberia 17; Austro-Ungaria 13; Scandinavia 7; Belgia, Holanda şi coloniile ei, Spania şi coloniile ei, Statele unite, 5 din fiăcare putere; Danemarca 2; Brasilia; Chili, Ecuatorŭ, Egiptulŭ, Grecia, Guatemala, Japonia, Serbia, Peruviulŭ, 1 din fiăcare, deosebitŭ de câteva create de curĕndŭ în Indiele engleze. In totalŭ suntŭ în lume 197 grădinĭ botanice, întreţinute de statŭ, de comune séu de amêndouĕ precum şi de donatorĭ.

Unŭ cântăreţŭ dela operă spionŭ. — O ciudată întâmplare s'a petrecutŭ mai acum câteva ḑile la Ulm. Erau orele 12, când o sentinelă observă pe unŭ domnŭ plimbându-se, privindŭ cu lăcomie împrejurimea şi luândŭ note. Lucrulŭ acesta s'a făcutŭ cunoscutŭ gardei, care a trimisŭ imediatŭ o patrulă. Acésta a arestatŭ pe omulŭ necunoscutŭ, l'a condusŭ la gardă, l'a supusŭ unei straşnice visitaţiunĭ corporale, i-a luatŭ tóte hârtiile şi apoi l'a datŭ pe mâna poliţiei. Deodată, ca fulgerulŭ, se lăţĭ vestea prin totŭ oraşulŭ că s'a arestatŭ unŭ spionŭ negreşitŭ francesŭ. Acéstă veste de sine se înţelege, a atrasŭ fórte multă lume. Din nenorocire întâmplarea a făcutŭ ca tocmai atuncĭ sĕ trécă pe la garda poliţiei unŭ căpitanŭ şi sĕ védă ca celŭ arestatŭ este unŭ prietenŭ alŭ sĕu, dela teatrulŭ din Ulm, anume Carl Hellmann. Cântăreţulŭ, firesce, a fostŭ imediatŭ pusŭ în libertate. S'a constatatŭ că dênsulŭ, când se plimba, studia partea sa din opera „Dama Albă".

Unŭ hoţŭ cinstitŭ. — Doi domnĭ, carĭ locuiau în Berlinŭ pe strada Francesă observară în primile ḑile ale acestei lunĭ, că le lipsesce dintru'unŭ scrinŭ 4 ace de aurŭ pentru cravate în valóre totală de 500 m. Pe când prânḑeau domnii într'unŭ restaurantŭ de pe promenada „Unter den Linden", se predéte în locuinţa lorŭ printr'unŭ servitorŭ unŭ plicŭ cu adresa unuia dintre ei, în care se aflau cele douĕ ace furate şi o cartă cu următorulŭ cuprinsŭ: „Onorate d-le Baronŭ! Pe lângă acésta îmĭ iau permisiunea, a vĕ înapoia acele furate, deórece acestea nu au pentru mine destulă valóre. Vĕ rogŭ însĕ îngrijiţĭ mai bine de uşĭ, căcĭ de le-ar fi luatŭ unŭ potlogarŭ necinstitŭ nu le-aţĭ mai fi revĕḑutŭ. Cu salutare:

Hoţulŭ de milióne.

† **NECROLOGU.** — *Tinerimea universitară română* din Budapesta adêncŭ întristată anunţă, că multŭ iubitulŭ lorŭ colegŭ

Simionŭ Miclosina,

rigorosantŭ în medicină,

din *Ezerisi* (com. Caraşŭ-Severinŭ), după unŭ morbŭ îndelungatŭ în etate de 27 anĭ a decedatŭ Duminecă în 20 Martie st. n. Rĕmăşiţele pămêntescĭ, primindŭ Marţĭ în 22 Martie st. n. binecuvêntarea bisericéscă, conformŭ ritului gr. or. în casa Nr. 8 din strada „Szalag", se vorŭ depune spre eternă odihnă în cimiterulŭ comunŭ din Buda.

Fie-i ţĕrîna uşóră!

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Martie st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	102 85	Bonurĭ croato-slavone	104.50
Rentă de hârtiă 5%	89 75	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.75	Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.10	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 —	Renta de hârtiă austriacă	91 90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 25	Renta de arg. austr.	82 30
Bonurĭ rurale ungare	104.25	Renta de aurŭ austr.	113 30
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25	Losurile din 1860	133.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.25	Acțiunile băncei austro-ungare	882 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 25	Act. băncei de creditŭ ung.	296 75
Bonurĭ rurale transilvane	104 50	Act. băncei de creditŭ austr.	288.20
		Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	6 00
		Napoleon-d'orĭ	10 11
		Mărcĭ 100 imp. germ.	62 60
		Londra 10 Livres sterlinge	127.78

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 8 Martie st. v. 1887.

	Cump.	Vend.
Renta română (5%).	$90^1/_2$	91—
Renta rom. amort. (5%)	$91^1/_2$	92—
» convert. (6%)	84—	85—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	35—	36—
Credit fonc. rural (7%)	99—	100—
» „ „ (5%)	$82^3/_4$	$84^1/_4$
» » urban (7%)	96—	97—
» » » (6%)	90—	91—
» » » (5%)	78—	79—
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
» » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	18.—	$18.^3/_4$
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.02

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 24 Martie st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8.43	Vend.	8.47
Argint românesc	»	8.40	»	8.45
Napoleon-d'orĭ	»	10.06	»	10.10
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.40
Imperialĭ	»	10.33	»	10.38
Galbenĭ	»	5 95	»	6.—
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	112.—	»	113.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru pânâ acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și postaultimă.

ADMINISTR. „GAZ. TRANS"

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei"

se potŭ face cu începerea dale 1 și 15 ale fiecărei lunĭ, mai ușorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se și posta ultimă.

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ șése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ șése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei."

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
Predealŭ	—	—	—	—
Timișŭ	—	—	—	1.45
Brașovŭ	—	—	—	—
Brașovŭ	7.47	—	4.15	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 42	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra	11.29	—	9.19	—
Sighișóra	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12,48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.5·	—	4 .1	—
Apahida	5.10	—	5 28	—
Clușiu	5.30	—	5 56	—
Clușiu	—	6 03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.0.
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.5
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mezŏ-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	--	3.54
Oradia-mare	—	9.13	—	4.05
Oradia-mare	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.24
Szolnok	—	12.20	3 24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena	—	—	2.15	—
Viena	—	8.00	6.05	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7 38	9.34	11.4·
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4..2	6.58	9.14	1.3·	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2 06	·
Fugyi-Vásárhely	--	—	9 41	2 17	—
Mezö-Telegd	--	7.33	10 19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3 24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4 07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana		—	3.40	5.3·	—
Aghiriș	·	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu		—	4.58	6.24	--
Clușiu	—	10.28	.26	6.43	--
Clușiu	11.·0	—	—	—	7.08
Apahida	1 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	2 30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.0·	—	—	—	9.53
Cucerdea	1.06	—	—	—	10.—
Uióra	1 13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.·0	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.·0	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 3·	—	—	—	12.12
Blașu	2 48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mică	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4·0	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.3	—	--	—	3.03
Sighișóra	5.12	—	—	—	3 49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.0·	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ	9.21	—	—	—	9.15
Brașovŭ	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ	—	—	—	—	--
Predealŭ	—	—	3.28	—	—
Bucuresci	—	—	9.35	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4 08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovatŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8 42	—	4.52
Szolnok	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8 20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
Szolnok	4.10	5.45	—·
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovațŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5 41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	--
Bêrzova	6 28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	- -
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	--

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	·19	—	6 33
Németh-Ságh	6 44	—	6.58
Vinga	7.1·	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6 4·
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.1·	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Hațegŭ	12 42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ